

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 287/2020-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Matej Kukura, PhD., proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 174/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 174/2014 **b o l i p o r u š e n é** základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. [REDACTED] a [REDACTED] **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume každému po **3 000 eur**, ktoré im **j e p o v i n n ý** vyplatiť Okresný súd Bratislava III do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **713,66 eur** a zaplatiť ich spoločnému právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“) ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. mája 2020 namietol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 174/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“). Takmer totožnú ústavnú sťažnosť (čo sa týka obsahu aj formy) doručila ústavnému súdu 29. mája 2020 [REDACTED] (spolu so sťažovateľom ďalej aj „sťažovatelia“).

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 287/2020 z 9. júna 2020 a uznesením č. k. II. ÚS 279/2020 z 9. júna 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavné sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu a s prihliadnutím na ich identický obsah a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť plénum ústavného súdu uznesením č. k. Pls. ÚS 29/2020-7 z 10. júna 2020 rozhodlo podľa § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a čl. II bodom 10 rozvrhu práce v záujme hospodárnosti konania o spojení týchto dvoch vecí na spoločné konanie.

3. Podstatou oboch ústavných sťažností je námietka, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, pričom celková dĺžka konania v trvaní siedmich rokov predstavuje dobu, po ktorú sa sťažovatelia nachádzajú v stave právnej neistoty, ktorý možno definitívne odstrániť až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovatelia zdôraznili, že vo veci podanej žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia okresný súd vydal platobný rozkaz sp. zn. 39 Ro 2312/2013 z 20. februára 2014, ktorým sťažovateľov (v procesnom postavení žalovaných v 1. a 2. rade, pozn.) zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 18 201,60 eur s príslušenstvom. Sťažovatelia proti platobnému rozkazu sp. zn. 39 Ro 2312/2013 podali včas odpor. Následne okresný súd prejednal vec na dvoch pojednávaniach uskutočnených s veľkým časovým odstupom (27. novembra 2017 a 10. júna 2019) a vo veci meritorne rozhodol rozsudkom č. k. 14 C 174/2014 z 10. júna 2019, proti ktorému podali sťažovatelia 3. septembra 2019 odvolanie. Podľa názoru sťažovateľov postup okresného súdu je neustále poznačený zbytočnými priet'ahmi, keďže do času podania ústavných sťažností nedošlo zo strany okresného súdu k predloženiu súdneho spisu na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Bratislave.

4. Sťažovatelia zhodne žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ústavných sťažností na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že boli porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať. Súčasne sa sťažovatelia domáhajú priznania finančného zadost'učinenia v sume 7 000 eur pre každého z nich a náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia vo svojich ústavných sťažnostiach osobitne poukázali na to, že:

a) napadnuté konanie je poznačené zbytočnými priet'ahmi, keď okresný súd vo veci uskutočnil dve pojednávania s tým, že prvýkrát vec prejednal 27. novembra 2017, teda takmer štyri roky po podaní žaloby,

- b) okresný súd na druhom pojednávaní uskutočnenom 10. júna 2019 rozhodol vo veci rozsudkom, proti ktorému podali sťažovatelia 3. septembra 2019 odvolanie,
- c) vec by mala byť v súčasnosti prejednaná na Krajskom súde v Bratislave, avšak postup okresného súdu sa naďalej vyznačuje priet'ahmi, keďže dosiaľ vec nebola odvolaciemu súdu ani postúpená,
- d) v napadnutom konaní dochádza k priet'ahovému postupu zo strany okresného súdu v trvaní siedmich rokov a vec dosiaľ nebola právoplatne skončená.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu

8. Vyjadrenie okresného súdu sp. zn. Spr. 252/2020 doručené ústavnému súdu 10. júla 2020 obsahuje chronologický prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní a stanovisko súčasného zákonného sudcu k obsahu ústavných sťažností.

8.1 Zákonný sudca uviedol, že súdny spis mu bol pridelený 5. marca 2019 na základe dodatku č. 3 k rozvrhu práce okresného súdu účinného od 1. marca 2019. Vo veci sa 16. apríla 2019 uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu procesnej povinnosti uloženej žalobcovi odročené na 10. jún 2019, keď vo veci rozhodol rozsudkom. Z uvedeného vyplýva, že v období od 5. marca 2019 až do meritórneho rozhodnutia sporu konal súd plynule a bez priet'ahov.

8.2 Zákonný sudca ďalej uviedol, že hoci sťažovatelia (žalovaní) argumentujú tým, že sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi príslušného súdu podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nemožno považovať za postačujúci a účinný prostriedok nápravy protiprávneho stavu zapríčineného porušením práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, súd zistil, že žalovaní vôbec nepodali sťažnosť podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Podľa názoru zákonného sudcu uvedeným prostriedkom mohli sťažovatelia už oveľa skôr dosiahnuť stav právnej istoty tým, že predseda súdu by predmetný spis sledoval v pravidelných intervaloch a celková dĺžka konania pred súdom prvej inštancie by bola podstatne kratšia. Sťažnosť na priet'ahy v konaní podal iba žalobca, avšak aj to až v poslednej fáze prvoinštančného konania, tesne pred rozhodnutím vo veci samej.

8.3 Zákonný sudca zdôraznil, že s ohľadom na dikciu § 373 a § 374 CSP, že okresný súd nemohol predložiť súdny spis na rozhodnutie odvolaciemu súdu skôr, keďže ako súd prvej inštancie je povinný vykonať procesné úkony spojené s doručovaním odvolania (v danom prípade ide o odvolania oboch procesných strán) a následnými vyjadreniami k nemu (vyjadrenie, replika a duplika). Posledné vyjadrenie žalobcu bolo okresnému súdu doručené 8. júna 2020, čo znamená, že je nesprávny a bez významu argument sťažovateľov, ak priet'ahy súdu prvej inštancie mylne pripisujú k dátumu podania ich odvolania proti rozsudku.

8.4 S prihliadnutím na to, že sťažovatelia podali ústavné sťažnosti až po vyhlásení rozsudku súdom prvej inštancie, namietajúc okrem priet'ahov do meritórneho rozhodnutia aj priet'ahy po podaní odvolania proti rozsudku, zákonný sudca je toho názoru, že ústavné sťažnosti neplnia svoj účel, ktorým je odstránenie právnej neistoty strán, a to aj napriek tomu, že konanie nebolo ešte právoplatne skončené.

III.2. Replika sťažovateľov

9. Sťažovatelia vo svojej replike uviedli, že je pre nich rozhodujúce napadnuté konanie ako celok, pričom v jeho priebehu opakovane dochádzalo k zmene zákonného sudcu, čo zrejme prispelo k tvorbe prietáhov. Podľa názoru sťažovateľov je neodškriepiteľným faktom to, že vec patriaca do štandardnej agendy všeobecných súdov, jednoduchého právneho posúdenia, bola na súde prvej inštancie prejednávaná celých sedem rokov, pričom treba dodať, že ani do dnešného nie je právoplatne skončená. Týmto sa sťažovatelia nachádzajú v stave právnej neistoty, čo sa týka ich majetkových pomerov, a za daných okolností ani nie je možné odhadnúť, ako dlho bude tento stav právnej neistoty naďalej pretrvávať. K argumentácii okresného súdu, že v napadnutom konaní nebola podaná sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, sťažovatelia uviedli, že sťažnosť predsedovi súdu nepatrí do kategórie riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a nie je automatickou zárukou zjednania nápravy. Zároveň podľa sťažovateľov nemôže obstať argumentácia okresného súdu, podľa ktorej ak by bola podaná sťažnosť predsedovi súdu, dĺžka konania by bola pravdepodobne podstatne kratšia, keďže predseda súdu by sledoval spis v pravidelných intervaloch, čím by zákonní sudcovia konali plynulejšie a bez prietáhov. Uvedenú skutočnosť považujú sťažovatelia len za domnienku.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľov v súvislosti s namietaným porušením ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov spočíva v konštatovaní nečinnosti okresného súdu s dôrazom na skutočnosť, že v čase podania ústavnej sťažnosti v napadnutom konaní nebolo právoplatne rozhodnuté ani po siedmich rokoch od podania žaloby.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaného práva vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 118/2019).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

13. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že predmet konania (žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia) tvorí bežnú agendu rozhodovacej praxe všeobecných súdov. Určitý stupeň skutkovej náročnosti by bolo možné

potenciálne konštatovať v zložitosti dokazovania (čo sa týka preukázania právneho základu žalobcom uplatneného nároku), to však nie je konkrétny prípad sťažovateľov, keďže vec bola rozhodnutá konajúcim súdom už na v poradí druhom pojednávaní.

14. Správanie sa sťažovateľov je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľov. V priebehu napadnutého konania síce okresný súd musel opakovane zisťovať pobyt sťažovateľov (naposledy 13. októbra 2017), avšak posúdením celého priebehu napadnutého konania možno konštatovať, že ústavný súd v správaní sa sťažovateľov nevzhliadol žiadnu podstatnú okolnosť, ktorá by negatívne ovplyvnila dĺžku trvania súdneho sporu.

15. K postupu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že tento po podaní žalobného návrhu postupoval vo veci plynule. Bezodkladne po postúpení spisu ako miestne príslušnému súdu 26. septembra 2013 (návrh bol pôvodne podaný na Okresnom súde Bratislava II, pozn.) pristúpil plynule k uskutočňovaniu procesných úkonov smerujúcich k vydaniu platobného rozkazu (zisťovanie pobytu žalovaných, výzva na zaplatenie súdneho poplatku).

15.1 Okresný súd vydal 20. februára 2014 platobný rozkaz sp. zn. 39Ro 2312/2013, proti ktorému podali žalovaní 24. marca 2014 odpor. Po uskutočnení prvotných procesných úkonov bol však okresný súd bezdôvodne nečinný od 9. júna 2014 do 21. marca 2017 (obdobie takmer 3 rokov), pričom v tomto období došlo k opakovanej zmene zákonného sudcu. Plynulosť v postupe okresného súdu bola obnovená v marci 2017 a okresný súd uskutočňoval jednotlivé procesné úkony smerujúce k nariadeniu pojednávania a rozhodnutia vo veci v primeraných časových intervaloch. Okresný súd sa musel opakovane vysporiadať s písomnými vyjadreniami a návrhmi oboch sporových strán, z čoho vyplynulo opakované zasielanie písomností protistrane na vyjadrenie. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 14 C 174/2014-470 z 10. júna 2019 podali obe sporové strany odvolanie (23. júla 2019 žalovaná v 2. rade, 29. júla 2019 žalobca a 13. augusta 2019 žalovaný v 1. rade, pozn).

16. V danej veci nemožno opomenúť, že sťažovatelia podali svoje ústavné sťažnosti jedenásť mesiacov po tom, čo bolo vo veci rozsudkom č. k. 14 C 174/2014-470 z 10. júna 2019 meritórne rozhodnuté, resp. desať mesiacov po tom, čo podali odvolanie (ústavné sťažnosti boli doručené ústavnému súdu 15. mája 2020 a 29. mája 2020), zdôrazňujúc najmä existenciu priet'ahov v postupe okresného súdu po podaní odvolania (sťažovateľmi chybné uvádzaný dátum podania odvolania k 3. septembru 2019), keďže vec nebola predložená nadriadenému súdu. Ústavný súd k tomuto konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov súdu prvej inštancie po podaní opravného prostriedku stranami sporu boli jednotlivé procesné úkony vykonávané absolútne plynule. Možno preto súhlasiť s vyjadrením okresného súdu ohľadom nevyhnutnosti reflektovať na požiadavku formulovanú v ustanovení § 372 a § 374 CSP (k tomu pozri bod 8.3 odôvodnenia tohto nálezu). Posledné vyjadrenie žalobcu bolo okresnému súdu doručené 8. júna 2020 a súdny spis bol nadriadenému súdu na rozhodnutie o odvolaní predložený 15. júna 2020.

17. Z chronológie priebehu napadnutého konania a vyjadrenia okresného súdu možno uzavrieť, že dĺžka napadnutého konania na súde prvej inštancie evokuje neprimeranosť, ktorá bola od podania odporu v roku 2014 do marca 2017 ovplyvnená výmenou zákonných sudcov (čo ale nemôže ospravedlniť nečinnosť súdu) a následne od marca 2017 do júna 2019 výrazne ovplyvnená aj procesnou aktivitou oboch sporových strán. Postup okresného súdu v napadnutom konaní bol

poznačený nečinnosťou v trvaní najskôr štyroch rokov a následne takmer 3 rokov, pričom táto nečinnosť bola odstránená samotným súdom.

18. Možno tak uzavrieť, že celková dĺžka trvania súdneho sporu na súde prvej inštancie nezodpovedá predstave dosiahnutia rozhodnutia vo veci v primeranej lehote a že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k neprimeraným prieťahom, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavne zaručeného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

19. V súvislosti s námietkou sťažovateľov poukazujúcou na nečinnosť okresného súdu po podaní opravného prostriedku sporovými stranami, ako aj na celkovú dĺžku konania bez právoplatného rozhodnutia vo veci ústavný súd poukazuje aj na relevantnú judikatúru ESLP, podľa ktorej sťažovateľovi nemôže byť vytýkané uplatnenie procesných prostriedkov (riadne a mimoriadne opravné prostriedky, námietka zaujatosti, zmena právneho zástupcu, návrhy na dokazovanie a pod.) ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok. Nemožno však pričítať štátu zodpovednosť za prieťahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 Dostál proti Českej republike, § 220).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

20. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

21. Prieťahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu voči základným ústavne zaručeným právam a slobodám. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom konať), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primerané finančné zadosťučinenie podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde.

22. Hoci ústavný súd rozhodol, že sťažovateľmi namietané základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu boli porušené (bod 1 výroku nálezu), vo výroku tohto nálezu v tomto štádiu konania neformuloval príkaz konať bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy (bod 4 výroku tohto nálezu). Reflektoval tak na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavných sťažnostiach už okresný súd uskutočnil všetky úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov a napadnuté konanie sa presunulo najskôr do fázy rozhodovania o podanom odvolaní na súd druhej inštancie (k tomu pozri 16 odôvodnenia tohto nálezu).

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

24. Prihliadajúc na petit ústavných sťažností, ústavný súd konštatuje, že každý zo sťažovateľov si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur, ktoré však žiadnym konkrétnym

spôsobom neodôvodnili, čím nespĺnili požiadavku formulovanú v § 43 ods.1 zákona o ústavnom súde, a to aj napriek kvalifikovanému právnenmu zastúpeniu v konaní pred ústavným súdom.

25. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Aj keď sťažovatelia svoje ústavné sťažnosti v časti požadovaného finančného zadosťučinenia riadne neodôvodnili, ústavný súd, vychádzajúc z dĺžky namietaného konania na okresnom súde v trvaní siedmich rokov a najmä ničím neospravedliteľnej nečinnosti okresného súdu v trvaní najskôr troch rokov po podaní odporu a potom dvoch rokov od nariadenia druhého pojednávania a rozhodnutia vo veci priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie v celkovej sume 3 000 eur pre každého z nich (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Ústavný súd k tomu dodáva, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť aj to, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy sťažovateľovi, ktorého sťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom sťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné prieťahy v konaní príslušného štátneho orgánu a už vôbec nie za neúspech v konaní, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómnym prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (m. m I. ÚS 235/03, I. ÚS 112/07, I. ÚS 203/09, I. ÚS 496/2013).

27. Nad rámec veci ústavný súd dodáva, že obe ústavné sťažnosti sťažovateľov boli podané po vydaní meritórneho rozhodnutia okresného súdu (rozsudok č. k. 14 C 174/2014-470 z 10. júna 2019), pričom sťažovatelia sa nepotrebovali brániť v tomto smere skôr počas takmer siedmich rokov prebiehajúceho sporu. Bez ohľadu na to, že dĺžka napadnutého konania vybočila z ústavne akceptovateľného rámca, v širšom kontexte posúdenia priebehu napadnutého konania ústavný súd uvádza, že sťažovatelia mali dostatočný časový priestor na to, aby sa pokúsili o nápravu stavu spočívajúceho v zbytočných prieťahoch v činnosti okresného súdu a mohli tak aktívne pristúpiť k hájeniu svojich práv skôr než v čase, ako po vyhlásení rozsudku súdom prvej inštancie, to všetko v súlade so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“.

VI.

Trovy konania

28. Sťažovatelia v petite svojich ústavných sťažností žiadali priznať náhradu trov svojho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

29. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 713,66 eur.

30. Ústavný súd priznal náhradu za tri úkony právnej služby [prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti, repliku sťažovateľov v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods.1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)] právneho zástupcovi sťažovateľov uvedenému v záhlaví tohto nálezu. Náhrada za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (3 x 177,33 eur) spolu s režijným paušálom (3 x 10,62 eur) pri zastúpení dvoch subjektov predstavuje sumu trov konania 594,72 eur, ku ktorej je nutné pripočítať 20 % DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľov platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky), čo predstavuje sumu trov konania celkom 713,66 eur.

31. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu